

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 66

АСАНСЬОРИ И СПЕЦИАЛНА ПОДЕМНО-ТРАНСПОРТНА ТЕХНИКА

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 66

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни и социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 66 *Асансьори и специална подемно-транспортна техника*, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите:

БИС/ТК 66 обхваща стандартите за асансьори, ескалатори, подвижни пътеки, строителни подемници, повдигащи платформи, изисквания за безопасност на въжени линии и ски-влекове за пътнически транспорт.

Заинтересовани страни от отрасъла асансьори и ескалатори имат две основни области на дейност:

- производство и монтиране на нови съоръжения и техните съставни части, използвани в нови и стари сгради;
- прегледи, поддържане, ремонтване и модернизиране на вече монтирани съоръжения.

Икономическите резултати са почти еднакво разделени между двете дейности в световен мащаб. В Европа обаче дейността за прегледи, поддържане, ремонтване и модернизиране на вече монтирани съоръжения представлява почти 60% от общите приходи за промишлеността. За България процентното отношение е по-голямо.

Основни заинтересовани страни в отрасъла са производители, монтиращи организации, организации за поддържане и обслужване, строителни проектантите и собственици на сгради, органи за технически надзор и органи за сертификация, нотифицирани органи, държавни органи и регулатори, потребители на съоръженията, работници.

Освен подвижни подемни работни площадки е обхванат широк спектър от различни платформи за повдигане на стоки, превозни средства и работници с много сектори на приложение: в енергетиката, общините, в производството на продукти, обществени съоръжения, сгради, строителство, снабдяване и логистика.

Най-заинтересована страна в процеса на стандартизация е индустрията, произвеждаща много видове платформи за повдигане, които създават рискове за здравето и безопасността, на които хората са изложени на работното място, както и в обществена среда. Други заинтересовани страни са всички органи, отговарящи за опазване на здравето и безопасността на хората в индустрията и в обществото, профсъюзите и организациите на клиентите, лабораториите за изпитване и сертифициращите органи.

Няколко тенденции влияят върху бизнес средата за индустрията. Урбанизацията и преместването на хората от селските райони в градовете продължава. В резултат на урбанизацията, съчетана с известен икономически растеж след икономическата криза, търсенето на асансьори и ескалатори нараства.

Безопасността на съоръженията винаги е била основен фокус на индустрията. Безопасността на новите съоръжения непрекъснато се подобрява чрез въвеждане на регулаторни мерки и чрез усъвършенстване на стандартите, както и чрез иновации. Поради факта, че разглежданите съоръжения имат многогодишен период на експлоатация е необходимо да се обърне внимание на безопасността на съществуващите в сравнение с новите.

Проблемите, свързани с пожари, са друга тема на безопасността. Безопасното използване на съоръженията при пожароизвестяване или използването им при противопожарна защита на сградите е от световно значение.

Въздействието върху околната среда, по-специално енергийната ефективност, за съоръженията придоби високо ниво на значимост по целия свят. Поради това подобряването на енергийната ефективност е още едно предизвикателство за индустрията.

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 66 *Асансьори и специална подемно-транспортна техника*.

В България общият брой асансьори в експлоатация е около 120 000. През 2018 г. са монтирани приблизително 1000 асансьора. Разпознаваемите местни фирми, произвеждащи асансьори, са около 17 дружества. В същото време на пазара в страната ни оперират и най-малко 7 представителства на чужди компании (в това число местни дружества, които представляват чужди производители), които обаче въпреки относително малкия си брой, са много добре представени на пазара и реализират около 40 % от броя на продадените годишно в страната асансьори. Броят на поддържащите фирми в страната е не по-малко от 400, като поддържат различните видове асансьори – стари и местно производство. Представителствата на чуждите компании, монтирали асансьорите, на практика поддържат съответните асансьори.

Повишаването на нивото на безопасност на съществуващите съоръжения се постига чрез постепенно въвеждане в националните наредби на изискванията, препоръчани от БДС EN 81-80:2005 *Правила за безопасност за конструиране и монтиране на асансьори. Съществуващи асансьори. Част 80: Правила за повишаване на безопасността на съществуващи пътнически и товаропътнически асансьори*, като на национално ниво се взема решение в каква последователност да се въведат изискванията, съгласно профила на риска, като се въведат приоритетно изискванията, имащи отношение към опасностите с висок риск.

Всички подечни платформи са обобщени като подемно оборудване. Няма статистически данни за всички различни видове съоръжения. Статистически данни могат да бъдат представени след създаването и попълването на електронен регистър за тези съоръжения.

Официални статистически данни за въжени линии и ски-влекове за пътнически транспорт могат да бъдат представени след създаването и попълването на електронен регистър за тези съоръжения.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 66

Поддържане на фонда от национални стандарти

БИС/ТК 66 осигурява национални стандарти с технически изисквания и изисквания за безопасност на ползвателите, т.е. пътници и поддържащ персонал на асансьори, ескалатори и подвижни пътеки. Тези документи се разработват въз основа на методи за оценяване на риска, подкрепени от наличните доклади и статистически данни за произшествия и инциденти.

В обхвата на БИС/ТК 66 има фонд от 56 стандарти, разработени на национално ниво (от които 39 действащи), 82 действащи български стандарти, въвеждащи европейски, и 3 български стандарти, въвеждащи международни. БИС/ТК 66 работи главно за поддържане актуалността на националните стандарти.

Въвеждането на европейските стандарти и отмяната на остарелите национални стандарти подкрепя иновационните технологии, които навлизат масово в областта. Това неминуемо влияе на икономическия растеж в отрасъла и премахването на техническите пречки в търговията.

Същевременно въвеждането на иновативните технологии и съответно, свързаните с тях стандарти, осигурява по-добро социално и здравно състояние на работещите в областта.

Осигуряване на съвременни стандарти ще доведе до намаляване на разходите за производителите и фирмите за монтаж и поддръжка, като същевременно се поддържа висока степен на безопасност на продуктите.

Подкрепа на националното законодателство

Улесняването и опростяването на оценяването на съответствието с националното законодателство, както и определянето на минимално допустимо ниво на безопасност за продуктите и тяхното прилагане е една от важните ползи.

В обхвата на ТК 66 са стандартите за безопасност на въжени линии и ски-влекове за пътнически транспорт.

За разглежданите съоръжения се прилагат следните наредби:

- *Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на асансьорите и на предпазните устройства за асансьори*, въвеждаща съответните разпоредби на Директива 2014/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки по отношение на асансьори и предпазни устройства за асансьори;
- *Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машините*, въвеждаща разпоредбите на Директива 2006/42/ЕО относно машините, изменяща Директива 95/16/ЕО;
- *Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието за електромагнитна съвместимост*, въвеждаща съответните разпоредби на Директива 2014/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно електромагнитната съвместимост;
- *Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на подсистемите и предпазните устройства за въжени линии*, осигуряваща прилагането на Регламент (ЕС)2016/424 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно въжените линии и за отмяна на Директива 2000/9/ЕО по отношение на подсистемите и предпазните устройства за въжени линии

Съоръженията също са предмет на национални разпоредби:

- Наредба за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори;
- Наредба за безопасната експлоатация и техническия надзор на въжени линии;
- Наредба за безопасната експлоатация и техническия надзор на повдигателни съоръжения.

Дейност на европейско и международно ниво

БИС/ТК 66 участва в разработването на европейски и международни стандарти като огледален на следните европейски технически комитети:

- CEN/TC 10 *Lifts, escalators and moving walks* [Асансьори, ескалатори и подвижни пътеки];
- CEN/TC 98 *Lifting platforms* [Повдигащи платформи];
- CEN/TC 242 *Safety requirements for passenger transportation by rope* [Изисквания за безопасност на въжени линии и ски-влекове за пътнически транспорт]
- ISO/TC 178 *Lifts, escalators and moving walks* [Асансьори, ескалатори, пътнически пътеки].

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

Потенциални заинтересовани от стандартизацията в областта на асансьорите и специалната подемно-транспортна техника в България са предприятия и организации от следните групи:

- производители и лица, монтиращи съоръженията;
- министерства и административни структури на изпълнителната власт;

- висши училища;
- лица за оценяване на съответствието;
- сдружения на потребителите.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК 66 И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 66

Целта на БИС/ТК 66 е да отговори на нуждите в страната от стандарти, които да бъдат в подкрепа на националното законодателство в областта на асансьорите, ескалаторите, подвижните работни площадки, въжените линии и ски-влекове. Не на последно място са и целите, които засягат пряко потребителите по отношение на контрола и услугите по поддържане на съоръженията, а именно повишаване безопасността на съоръженията, аспектите на здравето и околната среда, използването на съвременни съоръжения и технологии за поддържане.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане на целите на БИС/ТК 66

За постигане на целите БИС/ТК 66 определя следните приоритети:

- Ускоряване провеждането на периодичен преглед на целия фонд от национални стандарти, с оглед поддържането му в актуално състояние;
- Консултации с членовете и заинтересованите страни, тясно сътрудничество с други организации, за привличане на съответните експерти с познания и ресурси към работните групи;
- Насърчаване и улесняване активното участие в работата по стандартизация на МСП, които са източник на иновации, опит и ресурси;
- Въвеждане с превод на български език на терминологичните и хармонизираните стандарти и по-специално тези към Директиви 2014/33/ЕС и 2006/42/ЕО, въведени с наредби;
- Активизиране участието в разработването на проекти на стандарти и стандартизационни документи на европейско ниво в CEN/TC 10, CEN/TC 98, CEN/TC 242;
- Когато за съответен обект няма разработен европейски стандарт, ТК 66 въвежда с превод международни стандарти;
- Активизиране използването от членовете на БИС/ТК 66 на електронната платформа на БИС.

4.3 Аспекти на околната среда

БИС/ТК 66 отчита европейското и националното законодателство и указания относно екологичните аспекти, свързани с енергийната ефективност и вредните емисии. По време на подготовката и преразглеждането на стандартите винаги се обмисля въздействието върху околната среда.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК

Малкият брой на заинтересованите от областта на въжените линии и съответно на експерти за превод и техническа редакция на стандартите от областта е един от основните рискове и основна причина за малкото въведени с превод на български език стандарти за въжени линии.

Малкият брой на заинтересовани от групата на производителите пречи за реалната представа за проблемите на произвеждащите тези съоръжения.

Производителите на работни площадки също не участват в дейността по стандартизация.

Голям процент от активно участващите пропускат да гласуват проектите от работната програма и често не изразяват никакво становище.